Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landsthinget. № 6.

Tolvte Session.

5te Møde.

Mandagen den 8de October Kl. 2.

(Fortsat.)

Lehmann: Da ogsaa jeg antager, at der vil blive rigelig Leilighed til at yde sit Bidrag til den nærmere Bearbeidelse af dette i mangfoldige Forhold indgribende, vigtige Lovforslag, hvortil det i ikke faa Henseender trænger, skal jeg indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger angaaende Sagens principielle Sider. Jeg er fuldkommen enig med de foregaaende Talere i, at det er i høi Grad ønskeligt, at det mere og mere bliver Praxis at lade Veienes Istandsættelse, navnlig Grundforbedringer, udføre ved leiede Folk, og dette ikke blot til Gavn for Veiene selv, men ogsaa til Lettelse for Beboerne. Men i den senere Tid er der skeet saameget for at convertere Naturalhoveriet — for at bruge det rette Udtryk — til Pengeafgift, at det vel kan være et Spørgsmaal, om der ikke er Steder, hvor man har saamegen Vanskelighed ved paa enhver Tid af Aaret at kunne gjøre sin Tid frugtbringende, at der kan være Anledning til at beholde Naturalarbeidet, hvortil jo ogsaa Lovudkastet aabner Ret. Jeg skal dertil kun knytte den Erindring, at der forekommer mig at være god Føie til i denne Henseende at skjelne imellem Grundforbedringer og den aarlige Vedligeholdelse. Jeg troer, at de første saa godt som aldrig hensigtsmæssigt ville kunne udføres ved Naturalarbeide — og jeg taler her navnlig om Biveie — medens der kan være Grund til ikke at søge dette afskaffet ved den blotte Vedligeholdelse, der ikke kan medføre stort Besvær ved Veie, der ere i en ordentlig Stand. Denne Adskillelse har ogsaa i andre Henseender stor praktisk Betydning; thi naar Talen er om Grundforbedringer, er der jo Tale om enkelte Arbeider, der tilsigtes af Sogneforstanderskabet, eller — saaledes som Lovudkastet aabner Adgangen til — tiltvinges af et større Antal Sognebeboere. Her har Sagen ikke den mindste Vanskelighed. Men naar det skal omfatte den hele Vedligeholdelse af Veiene, vil det sees, at det angaaer en heel Systemforandring, der kan drage vidtgaaende Consequentser efter sig. Det fortjener altsaa at overveies, om ikke saadanne Beslutninger maatte stilles under en Garanti, der gjorde det umuligt for et andet Sogneforstanderskab at vende om eller at lægge en anden Plan. Det forekommer mig klart, at hvor man har indført Licitationer, der maa Ansvaret hvile paa Sogneforstanderskabet, og de til Arbeidet Pligtige være fritagne for alt Ansvar, imod at betale Udgifterne dertil. Men det er et Forhold, hvor man ikke, selv om der danner sig vexlende Majoriteter i Sogneforstanderskaberne, kan vende tilbage fra det ene Princip til det andet. Og omvendt vil det være et Spørgsmaal, paa hvad Maade Tilsynet skal føres og Ansvaret i saa Henseende gjøres gjældende. Med Hensyn til § 4, der saa uventet har spillet en saa stor Rolle under denne foreløbige Forhandling, skal jeg bemærke, at der jo i saa Henseende paa de fleste Steder har dannet sig